

KIKP214 Perusopintojen proosakurssi

Välitehtävä / 20.3.2017 / Pirkko Schildt

Osa 1: Kirjoita novelli (max 5 sivua) tai lyhytproosakooste (3-5 sivua, vähintään yhtä monta tekstiä kuin sivuja. Otsikoi kooste myös kokonaisuutena.)

Viisi tarinaa Bhutanista

Maailman katolla

Kathmandun lentokentän lähtöaula on vähemmän kaaottinen kuin kaupunki. Lentokentän turvatarkastukset ja rutiinit taltuttavat kaaoksen, sulkevat sen terminaalin ulkopuolelle.

Seison toiveikkaana jonossa. Istumapaikkoja lentokoneeseen ei ole voinut varata etukäteen ja kaikkien toiveita ikkunapaikasta koneen vasemmalla puolella ei voida toteuttaa. Esitän toiveeni lentokenttävirkaileijalle, hän naputtelee konettaan ja kertoo, että minua onnisti: vielä yksi paikka on jäljellä, viimeisellä rivillä.

Osa kanssamatkustajistani taitaa oikeasti jännittää lyhyttä lentoa Kathmandusta Paroon. Vuoristoisen maan ainoa kansainvälinen lentokenttä on maailman vaarallisimman kentän maineessa – vain harvat lentäjät selviävät siitä.

Siirrymme koneeseen ja asetun paikalleni. Kamerani on valmiina, olen valmiiksi vaihtanut siihen pitemmän objektiivin, jos vaikka sää suosisi ja näkisimme Himalajan, Mount Everestin.

Aluksi näemme vaan pilviä, mutta vähän ajan päästä näen valkoisten pilvien lomasta kohti taivasta kurkottavat terävät vuoren huiput! Kerään näkymiä kamerani muistikortille! Lentoemännät jakavat aamiaislaatikoita, mutta jätän omani avaamatta: nyt ei ole aikaa syödä. Koneen kapteeni luettelee vasemmalla näkyviä vuoria: ohitamme Mount Everestin.

Fakta ja fiktio sekoittuvat hetkeksi mielessäni. Muistelen vuoristokiipeilystä kertovia elokuvia, joissa ihmiset jäävät näille rinteille, kuolemaan. En haaveile noususta Everestille, mutta jotain hienoa tässäkin on, nähdä omin silmin maailman korkein vuori. Siinä se olisi, tuon korkeammalle ei maapallolla pääsisi.

Kylmä hotellihuone

Bhutaniin ei mennä kuin Thaimaahan. Täällä ei valita saarta, lahdenpoukamaa ja mieleistä hotellia. Pitkään sulkeutunut maa on valinnut erilaisen tavan avata itsensä turisteille: päivähintaiseen viisumiin kuuluu hotelli, ateriat, paikallisopas ja kuljetukset jokaiselle päivälle.

Bhutanin pääkaupungissa, Thimphussa, meidät viedään siistiin hotelliin pienen mäen päällä. Perustasoinen kolmen tähden hotelli, jossa on kaikki tarvittava, muttei mitään erityisen yllälistä.

Olen varautunut Bhutanin talveen. Maaliskuun alussa päivälämpötilat ovat jo yli kymmenen astetta, mutta öisin on vielä pakkasta. Huoneemme on kuin jääkaappi. En halua riisua päällysvaatteitani. Onneksi huoneen nurkassa on patteri, mutta se ei ole ollut päällä, joten vaikka viritänkin sen keskelle isoa huonetta, maksimiteholle, huoneen lämpeäminen kestää.

Kylpyhuone on iso ja tilava – ja jäätävä. Pidämme kylpyhuoneen oven kiinni, jotta patteri jaksaisi lämmittää huoneen. Pitäisi käydä suihkussa, mutta kylmä huone, vielä kylmempi kylpyhuone ja suihkusta tuleva kylmä vesi eivät houkuttele. Hrrrr.

Harkitsen soittavani vastaanottoon ja kysyväni lämpimästä vedestä, mutta puhelinnumeroa etsiessäni löydänkin ohjeen, että kuumaa vettä saadakseen sitä on valutettava viisi minuuttia! Viisi minuuttia on pitkä aika odottaa kylmässä, mutta totta, lopulta vesi lämpenee, vaikka kiehuvan kuumaksi.

Haluan viipyä lämpimässä suihkussa. Ajatus paluusta kylmään huoneeseen ei houkuttele, mutta pakkohan se on lopulta tehdä. Onneksi patteri lämmittää jo hiukan.

Myöhemmin illalla pukeudun nukkumista varten, vaikka se tuntuukin oudolta. Kotona nukun tavallisesti alasti. Pujahdan peiton alle ja yritän saada unen päästä kiinni. Outo kaupunki, outo huone, hiukan vielä viileää ja ulkoa kuuluva koirien haukunta saa minut pyörimään pitkään hereillä.

Luultavasti olen kuitenkin onnekas: kaikilla paikallisilla ei taida olla patteria, ei kylpyhuonetta, ei kuumaa vettä edes viiden minuutin odottelulla. Puhumattakaan siitä, että he voisivat tuosta vaan singahtaa maapallon toiselle puolelle, kokemaan vaikka Helsingin talven.

Hedelmällisyyden temppeli

Jo matkalla Punakhaan, Bhutanin vanhaan pääkaupunkiin, oppaamme vihjailee, että täällä näemmekin sitten jotain, mistä osa teistä onkin ehkä jo ennakkoon lukenut. Minä en ole, mutta oppaan vihjailevasta sävystä päättelen, että vihje liittyy jotenkin seksuaalisuuteen.

Punakhan talojen seinät ovat värikkäitä ja koristeellisia. Ihan kuten pääkaupungissa, Thimphussakin. Lohikäärmeitä, tiikereitä, kauriita, kauniita ornamentteja ja voimakkaita värejä. Mutta täällä kuva-aiheita on yksi enemmän: useimpien talojen seinää koristaa myös ainakin metrin korkuinen peniksen kuva. Ainakin yksi, monessa talossa useampikin, vaikka pääoven kummallakin puolella.

Matkatoverini hihittävät hiukan, mutta kamerat tallettavat kiivaasti kuvia näistäkin taloista.

Iltapäivällä tarjolla on retki läheisellä vuorella sijaitsevaan Hedelmällisyyden temppeliin. Kävelemme temppelille riisipeltojen halki kauniissa, paikoitellen jo vihreässä maisemassa. Lähempänä temppeliä kaunista, seesteistä maisemaa alkaa rikkoa muutama matkamuistomyymälä seinämaalauksineen ja ikkunoista näkyvine penisrivistöineen. Punaisia, oransseja, keltaisia, ruskeita puisia peniksiä, pieniä avaimenperiä, normaalikokoisia koriste-esineitä tai puolimetrisiä vaaleanpunaisia patsaita. Jossakin on opaskyltti turisteille tarkoitettuun vessaan ja nuolen tilalla on, tietysti, vihreä penis!

Ehkä tämä on täällä ihan normaalia arkea, joka ei paikallisia hätkähdytä. Minua, luultavasti sitten kuitenkin hiukan estynyttä länsimaalaista, penisrivistöt kuitenkin hiukan häiritsevät. Otan niistä muutaman kuvan, mutta en haluaisi kotiini yhtään peniksenmuotoista matkamuistoa. En vaikka ne miten olisivat tälle kaupungille ominaisia.

Nousemme viimeiset portaat temppelille, hengähdämme hetken ison puun alla, riisumme kenkämme ja astumme sisälle temppeliin. Taaskaan en ole ihan ajan tasalla. Oppaamme tuntuu olettavan, että olemme kaikki lukeneet siitä, miten ihmiset tulevat tänne hakemaan lapsionnea ja sen takaamiseksi munkit kopauttavat naisia, oletan, puisella peniksellä päähän. En ollut lukenut tästäkään. Enkä nyt oikeastaan välittäisi moisesta kopautuksestakaan: vaihdevuodet jo reippaasti ylittäneenä eivät taida bhutanilaiset munkitkaan enää pystyä minulle lapsionnea tuomaan!

Harjoitusvaellus

Bhutaniin tullaan 3100 metrin korkeudessa sijaitsevan luostarin, Tiikerinpesän, takia. Ehkä muutenkin, onhan pitkään suljettu oleva maa on kiehtova ja erilainen, mutta useimmat haluavat kuitenkin myös käydä Tiikerinpesällä.

Niin minäkin. Mutta jännitän nousua sinne. Olen keski-iän jo ylittänyt, hiukan ylipainoinen ja luultavasti hiukan huonokuntoinen nainen, joka ei menesty korkeassa ilmanalassa. Perussa, Cuscossa, 3500 metrissä kärsin koko ajan päänsärystä, joka hävisi vasta kun laskeuduin alemmas laaksoon.

Tällä kertaa olen valmistautunut. Matkassani on lääkettä vuoristotautiin, ja ainakin se tuntuu tehoavan päänsärkyyn siinä missä tavalliset päänsärky lääkkeet eivät tähän päänsärkyyn auta.

Muutama päivä ennen nousua Tiikerinpesään teemme harjoitusvaelluksen temppeliin pienen mäen laelle. Punakhassa emme ole vielä korkealla, laaksossa virtaava joki, jolta lähdemme nousemaan rinteelle, on vain 1400 metrin korkeudessa. Vuorikaan ei ole korkea, korkeuseroa kertyy vain runsaat 200 metriä, mutta puuskutan silti monessa mutkassa tunnin nousun aikana. Hiekkainen, kuoppainen, tie kulkee aluksi riisipeltojen keskellä, mutta nousee pian metsään, kauniiden havupuiden siimekseen. Kauniit maisemat menevät minulta kuitenkin vähän ohi, sillä keskityn nousuun: vielä muutama askelma ja sitten tauko. Hiekka pölyyää ja suutani kuivaa tavallistakin enemmän. Onneksi minulla on vesipullo matkassa. Tarvitsen niin veden kuin juomiseen tarvittavat taumat!

Tempppelin lähestyessä hiekkainen ylämäki muuttuu kivisiksi portaiksi. Niitäkin riittää vielä, ainakin sata! Vielä viimeiset portaat ja olemme tempppelin vehreällä pihalla. Näköalat laaksoon ovat hienot: oli tämä sen arvoista.

Temppeli on kolmikerroksinen ja sinne mennäkseen olisi riisuttava kengät. Tyydyn näköalaan, ei enää yhtään porrasta ylös!

Matka alaspäin onkin sitten yhtä juhlaa – hyppelen kevyesti samaa polkua alaspäin, maisemia auringonpaisteissa ihailen.

Tiikerinpesä

Olen päättänyt luovuttaa. En usko selviäväni noususta 2400 metristä 3100 metriin.

En kuitenkaan aio luopua koko retkestä, luovutan vaan ajatuksen kävellä koko matkan ylös. Nousu Tiikerinpesään jakautuu kolmeen osaan: parkkipaikalta kahvilaan, kahvilasta näköalapaikalle ja näköalapaikalta luostariin. Näistä ensimmäisen osan voi nousta myös hevosen selässä ja vaikka se luovuttamiselta tuntuukin valitsen hevosen.

Päätöksen tehtyäni huomaan, että muut ryhmämme jäsenet eivät välttämättä ajattele, että olen heitä huonompi: monia tuntuu kiinnostavan nousu hevosella ja koen sen nyt heidän puolestaan. Saan omatkin ajatukseni käännettyä hiukan siihen suuntaan, että en minä tätä siksi tee, että olisin niin huonossa kunnossa, vaan siksi, että haluan ottaa selvää tästäkin vaihtoehdosta.

Hevoskyydeistä on varoiteltu. Hevoset askeltavat monessa kohtaa ihan polun ulkoreunalla ja yksikin harha-askel voisi olla kohtalokas. Olen ajoittain hiukan peloissani ja vältän katsomasta alas, mutta hyvin hevonen selviää päivän ensimmäisestä nousustaan. Yhteinen kieleemme hevosta taluttavan nuoren miehen kanssa on vähissä, mutta ymmärrän kuitenkin jotenkin toisiamme. Ja mies hevosta. Pysähdymme muutaman kerran juoma-altailla: hevonenkin on tällä reitillä kovilla, mutta pääsemme turvallisesti perille, kahvilaan.

Kahvilasta alkaa oikea nousuni. Tunti ylämäkeä hiekkaista polkua näköalapaikalle. Monen monta juomataukoa ja muutama hengitystauko, ihan muuten vaan. Pakko, muuten en jaksa taas seuraavaa sataa metriä, tai edes viittäkymmentä.

Näköalapaikalta näkee jo luostarin selvästi. Olen vuorella ja luostari on viereisellä vuorella, samalla korkeudella. Mutta sinne päästäkseen on vielä laskeuduttava yli sata porrasta ja noustava ne samat sata porrasta ylös toisella puolella. Laskeutuminen on kevyempää, mutta mieltäni kalvaa ajatus siitä, että minun on vielä jaksettava nousta nämä samat portaat ylös, paluumatkalla.

Lopulta olemme luostarin portilla. Luostari koostuu useammasta tempelistä ja kierrämme niitä, nousten vielä siellä täällä kymmeniä portaita, mutta kuitenkin hitaammin, näkemäämme sulatellen. Tiikerinpesäksi väitetyssä onkalossa ei näytä olevan tiikeriä.

Paikallisille, buddhalaisille munkeille, nousu tähän luostariin on varmasti henkisestikin merkittävä kokemus, mutta minulle, länsimaalaiselle, tämä on haastavan vaelluksen päätepiste. On toki hienoa olla täällä ja onhan hieno luostari mielekäs tavoite nousulle, mutta silti. Urheilupäivä tämä on.

Paluumatkalla mieli ja askel on jo keveämpi. Minä selvisin tästä, joten kuten!